

ชื่อเรื่อง พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use plastic)

Photo by Jasmin Sessler on Unsplash: <https://unsplash.com/>

พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง หรือ Single-use plastic หมายถึง พลาสติกที่มีอายุการใช้งานสั้น แต่ใช้เวลาในการย่อยสลายมากกว่า 200 ปี ตัวอย่างพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น ถุงหิ้ว หลอด แก้วน้ำ ขวดน้ำ กล่องอาหาร เป็นต้น รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย ปี 2561 ของกรมควบคุมมลพิษ ระบุว่าปี 2561 ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 27.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นขยะพลาสติกจากชุมชนประมาณ 2 ล้านตัน แต่มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ถูกกำจัดอย่างถูกวิธีและนำไปรีไซเคิลในขณะที่ขยะพลาสติกส่วนใหญ่ยังถูกกำจัดด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้อง เช่น เทกอง เผากลางแจ้ง เผาในที่ไม่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ หรือฝังกลบแบบเทรวม นอกจากนี้ยังมีรายงานการวิจัย ปี 2558 พบว่า ขยะที่พบในทะเลมากกว่าครึ่งเป็นขยะพลาสติก และประเทศไทยเป็นประเทศที่ปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากเป็นอันดับ 6 ของโลก ทั้งที่มีประชากรเพียง 70 ล้านคน ขณะที่ประเทศที่มีประชากรมากกว่าพันล้านคนอย่างอินเดียอยู่อันดับที่ 12 และสหรัฐอเมริกาอยู่อันดับที่ 20

เมื่อคนทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาขยะล้นโลก และขยะพลาสติกที่รั่วไหลลงสู่ทะเล กระแสรณรงค์กระตุ้นให้ผู้คนหันมาใส่ใจสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การรณรงค์ให้คนไทย ลด ละ เลิก การใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งเริ่มเป็นที่รับรู้มากขึ้นในสังคมไทย ภาพของปลาทะเลจำนวนมากที่ต้องตาย เพราะกินพลาสติก และผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์รายงานให้ทราบว่าห่วงโซ่สุดท้าย คือ ผู้บริโภคอาหารทะเลก็จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากการบริโภคอาหารทะเลที่มีสารปนเปื้อนไมโครพลาสติก (พลาสติกขนาดเล็กที่แตกจากการย่อยสลายไม่สมบูรณ์)

ภาคประชาชนที่ตระหนักถึงปัญหาขยะพลาสติกร่วมกันจัดพื้นที่กิจกรรมรณรงค์ให้คนไทยเลิกใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง และรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กระตุ้นให้คนไทยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน เริ่มจากการปฏิเสธถุงหิ้วพลาสติก เปลี่ยนมาพกถุงผ้า แก้วน้ำ หลอด หรือกล่องอาหาร เป็นต้น เกิดแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน รณรงค์การ "ใช้ให้คุ้ม แยกให้เป็น ทิ้งให้ถูก " เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตลอดจนวงจรการผลิต การบริโภค และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภาคประชาชนยังเสนอให้ภาครัฐบรรจุหลักสูตรแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นภาคบังคับในทุกระดับชั้น

ในส่วนของผู้ประกอบการได้ปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์จากพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดราคาให้กับลูกค้าที่นำภาชนะมาเอง สถานประกอบการหลายแห่งประกาศเป็นเขตปลอดโฟมและพลาสติก ส่วนมาตรการของภาคเอกชน อย่างห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ร่วมรณรงค์ให้ลูกค้านำถุงผ้ามาเอง จดแจกถุงพลาสติก และภูมิใจด้วยคะแนนสะสม ส่วนผู้ผลิตสินค้าต้องพัฒนาสินค้าที่เอื้อต่อการรีไซเคิลและมีส่วนรับผิดชอบจัดการซากสินค้าเมื่อสิ้นอายุการใช้งาน

ส่วนของภาครัฐ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดตั้งคณะกรรมการการบริหารจัดการขยะพลาสติก และแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก จำนวน 3 คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านการพัฒนาการจัดการพลาสติก คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และคณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์ขยะพลาสติก ผลสรุปจาก Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 มี 2 เป้าหมาย คือ เป้าหมายที่ 1 กำหนดการเลิกใช้พลาสติก 3 ชนิด ภายในปี 2562 คือ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารอ็อกโซ่ และไมโครบีด พร้อมทั้งกำหนดเลิกใช้พลาสติก 4 ชนิด ภายในปี 2565 ได้แก่ ถุงพลาสติกหิ้วแบบบาง กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และหลอดพลาสติก และเป้าหมายที่ 2 คือ การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ 100 เปอร์เซ็นต์ ภายในปี 2570

ความสะอาดที่สวยงามที่ผู้คนเคยชินจะถูกสังคมบังคับให้ดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ เช่น ต้องจ่ายเงินค่ากล่องอาหาร แก้วกาแฟ หรือถุงพลาสติกให้กับร้านค้า จ่ายค่ากำจัดขยะในอัตราที่สูงมาก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากทุกคนตระหนักว่าเรามีส่วนรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เรามีหน้าที่ที่ต้องส่งมอบสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่คนรุ่นหลัง การดำเนินชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้นย่อมเป็นไปได้อย่างแน่นอน

แหล่งที่มา: <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/phlastikichkhrangediiywthing-single-use-plastic>

ผู้เรียบเรียง: นางสาวนริศรา เพชรพนาภรณ์ บรรณารักษ์ชำนาญการ กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ สำนักวิชาการ

วันที่เผยแพร่: กันยายน 2562

คำถามที่ 1 แบบเลือกตอบ

คำถาม พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use plastic) หมายถึงข้อใด ?

1. พลาสติกที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
2. พลาสติกที่ถูกออกแบบให้ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง
3. พลาสติกที่ใช้ในอุตสาหกรรมหนัก
4. พลาสติกที่มีความทนทานสูง

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 2. พลาสติกที่ถูกออกแบบให้ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป. 4/3: อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 2 แบบเลือกตอบเชิงซ้อน (อย่างน้อย 1 คำถาม)

จากบทความ เรื่อง พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use plastic) ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น

ข้อความนี้เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น	ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
พลาสติกที่มีอายุการใช้งานสั้น แต่ใช้เวลาในการย่อยสลายมากกว่า 200 ปี		
ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากเป็นอันดับ 6 ของโลก		
คนทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญกับปัญหาขยะล้นโลก และขยะพลาสติกที่รั่วไหลลงสู่ทะเล		
ในปี 2561 ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 27.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2 เปอร์เซ็นต์		
จากบทความนี้ทุกคนควรให้ความสำคัญกับการใช้พลาสติก		

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ข้อเท็จจริง , ข้อเท็จจริง , ข้อคิดเห็น , ข้อเท็จจริง , ข้อคิดเห็น

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: แบบเลือกตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป. 4/5: แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 3 แบบเติมคำตอบแบบปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม อ่านข้อความด้านล่างและใส่ตัวเลขตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single-use plastic)

ข้อความ	ลำดับเหตุการณ์
ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากเป็นอันดับ 6 ของโลก ทั้งที่มีประชากรเพียง 70 ล้านคน	
ในส่วนของผู้ประกอบการได้ปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์จากพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดราคาให้กับลูกค้าที่นำภาชนะมาเอง	
รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย ปี 2561 ของกรมควบคุมมลพิษ ระบุว่าปี 2561 ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยประมาณ 27.93 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 2 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นขยะพลาสติกจากชุมชนประมาณ 2 ล้านตัน	
เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการการบริหารจัดการขยะพลาสติก และแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก	
ผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์รายงานให้ทราบว่าห่วงโซ่สุดท้าย คือ ผู้บริโภคอาหารทะเลจะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากการบริโภคอาหารทะเลที่มีสารปนเปื้อนไมโครพลาสติก	

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : 2 , 4 , 1 , 5 , 3

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป. 4/3: อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 4 แบบเติมคำตอบแบบเปิด (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม ในส่วนของผู้ประกอบการมีแนวทางในการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์อย่างไร

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : ในส่วนของผู้ประกอบการได้ปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์จากพลาสติกใช้ครั้งเดียวทั้งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดราคาให้กับลูกค้าที่นำภาชนะมาเอง สถานประกอบการหลายแห่งประกาศเป็นเขตปลอดโฟมและพลาสติก ส่วนมาตรการของภาคเอกชน อย่างห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ร่วมรณรงค์ให้ลูกค้านำถุงผ้ามาเอง งดแจกถุงพลาสติก และใส่ใจด้วยคะแนนสะสม ส่วนผู้ผลิตสินค้าต้องพัฒนาสินค้าที่เอื้อต่อการรีไซเคิลและมีส่วนรับผิดชอบจัดการซากสินค้าเมื่อสิ้นอายุการใช้งาน

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบตอบเชิงซ้อน

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป. 4/3: อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

คำถามที่ 5 แบบเติมคำตอบแบบอิสระ (อย่างน้อย 1 คำถาม)

คำถาม พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทั้ง (Single-use plastic) มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างไร?

คำตอบ.....

เฉลย/แนวคำตอบ คำตอบที่ : พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียวทั้งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก เนื่องจากมันมักจะไม่ได้มีการรีไซเคิลและกลายเป็นขยะที่สะสมในธรรมชาติ พลาสติกเหล่านี้สามารถใช้เวลาในการย่อยสลายเป็นร้อยปี ทำให้เกิดการสะสมในมหาสมุทรและแหล่งน้ำ ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำและระบบนิเวศ นอกจากนี้ การผลิตพลาสติกยังใช้ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานมาก ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย การลดการใช้พลาสติกประเภทนี้และส่งเสริมการใช้วัสดุที่สามารถรีไซเคิลหรือย่อยสลายได้เป็นทางแก้ไขที่สำคัญในการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าว

กระบวนการอ่าน: การบูรณาการและตีความ

สถานการณ์: บริบทการอ่านเพื่อการศึกษา

แหล่งที่มา: เนื้อเรื่องเดียว

รูปแบบของเนื้อเรื่อง: แบบต่อเนื่อง

ประเภทของเนื้อเรื่อง: บอกเล่าอธิบายเหตุผล

ลักษณะข้อสอบ: เติมคำตอบ

ความสอดคล้องตัวชี้วัด: ท 1.1, ป. 4/3: อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน